

SWÓJ
DO SWEGO
PO SWOJE

BHP W SZKOLE

dr Karol Skorek
Specjalista ds. BHP
Inspektor Ochrony Przeciwpożarowej

Jakie szkolenia BHP dla nauczycieli?

- **Nauczycieli** szkolimy według szkolenia okresowego BHP dla pracowników administracyjno-biurowych.
- Wuefista również może mieć typ szkolenia administracyjno-biurowego.
- **Informatyków** (którzy nie są nauczycielami) szkolimy według szkolenia okresowego BHP dla pracowników inżynieryjno-technicznych.

Przy odpowiedniej kategorii ryzyka można zrezygnować

- w szkole ze szkoleń okresowych BHP dla prac. adm. biur.

Podstawa prawna

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu
z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa
i higieny w publicznych
i niepublicznych szkołach i placówkach
(Dz.U. 2024 poz. 933).

Podmiot odpowiedzialny

□ Podmiotem odpowiedzialnym za przestrzeganie BHP w szkole lub placówce jest dyrektor szkoły lub placówki.

Jeśli chodzi o uczniów, to jego zadania w tym obszarze wynikają z Karty nauczyciela(art.7): "Dyrektor szkoły sprawuje opiekę nad dziećmi i młodzieżą uczącą się w szkole" oraz z Ustawy

Z prawa oświatowego (art.68): "Dyrektor szkoły sprawuje opiekę nad uczniami oraz stwarza warunki harmonijnego rozwoju psychofizycznego poprzez aktywne działania prozdrowotne".

Dyrektor

Dyrektor zapewnia bezpieczne i higieniczne warunki pobytu w szkole lub placówce, a także bezpieczne i higieniczne warunki uczestnictwa

□ w zajęciach organizowanych przez szkołę lub placówkę poza obiektami należącymi do tych jednostek.

Dyrektor szkoły musi więc zadbać o bezpieczny i zdrowy pobyt oraz o funkcjonowanie co najmniej dwóch kategorii osób: wychowanków i pracowników

Obowiązki dyrektora

Dyrektor, **co najmniej raz w roku**, dokonuje kontroli zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania

□ z obiektów należących do szkoły lub placówki, w tym bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, oraz określa kierunki ich poprawy.

Obowiązki dyrektora

□ Układając plan zajęć dydaktyczno-wychowawczych powinien uwzględniać potrzebę równomiernego obciążenia zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia.

Obowiązki dyrektora

- Organizuje w pomieszczeniach szkolnych uczniom możliwość pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych.
- Tworzy plan ewakuacji szkoły lub placówki, który umieszcza się w widocznym miejscu, w sposób zapewniający łatwy do niego dostęp.

Obowiązki dyrektora

Organizuje prace remontowe, naprawcze
□ i instalacyjne w pomieszczeniach szkoły lub
placówki w sposób niezagrażający bhp
przebywania dzieci w placówce.

Z przepisów cytowanego rozporządzenia MEN wynika, że dyrektor szkoły organizuje i sprawuje ogólny nadzór nad bezpiecznymi i higienicznymi warunkami nauki i pracy, a w szczególności:

- zapewnia uczniom oraz pracownikom bezpieczne i higieniczne warunki pracy i nauki w czasie ich pobytu w szkole, jak również podczas zajęć obowiązkowych i nadobowiązkowych organizowanych przez szkołę poza jej terenem,
- w tygodniowym rozkładzie zajęć dydaktyczno-wychowawczych równomiernie rozkłada zajęcia w poszczególnych dniach tygodnia, zapewnia różnorodność zajęć w każdym dniu, nie łączy w kilkunastominowe jednostki

Warunki lokalowe

- 1. Teren szkoły i placówki **ogradza się.**
- 2. Na terenie szkoły i placówki zapewnia się:
 - 1) właściwe oświetlenie;
 - 2) równą nawierzchnię dróg, przejść i boisk;
 - 3) instalację do odprowadzania ścieków i wody deszczowej.

Warunki lokalowe

□ Otwory kanalizacyjne, studzienki i inne zagłębienia na terenie szkoły lub placówki zakrywa się odpowiednimi pokrywami lub trwale zabezpiecza w inny sposób.

Szlaki komunikacyjne wychodzące poza teren szkoły i placówki zabezpiecza się w sposób uniemożliwiający bezpośrednie wyjście na jezdnię. W miarę możliwości szlaki komunikacyjne kieruje się na ulicę

□ o najmniejszym natężeniu ruchu.

Warunki lokalowe

W razie opadów śniegu, przejścia na terenie szkoły

- i placówki oczyszcza się ze śniegu i lodu oraz posypuje piaskiem.

- W pomieszczeniach sanitarnohigienicznych zapewnia się ciepłą i zimną bieżącą wodę oraz środki higieny osobistej.

Urządzenia sanitarnohigieniczne są utrzymywane

- w czystości i w stanie pełnej sprawności technicznej.

Warunki lokalowe

- 1. W pomieszczeniach szkoły i placówki zapewnia się właściwe oświetlenie, wentylację i ogrzewanie.
- 2. Sprzęty, z których korzystają osoby pozostające pod opieką szkoły lub placówki, dostosowuje się do wymagań ergonomii.
- 3. Szkoły i placówki nabywają wyposażenie posiadające odpowiednie atesty lub certyfikaty.

Warunki lokalowe

□ Pomieszczenia, w których odbywają się zajęcia, wietrzy się w czasie każdej przerwy, a w razie potrzeby także w czasie zajęć.

Nadzór osób

- Niedopuszczalne jest prowadzenie jakichkolwiek zajęć bez nadzoru upoważnionej do tego osoby.
- Przerwy w zajęciach uczniowie spędzają pod nadzorem nauczyciela.
- Jeżeli pozwalają na to warunki atmosferyczne, umożliwia się uczniom przebywanie w czasie przerw zajęć na świeżym powietrzu.

Zawieszenie zajęć

Organ prowadzący szkołę lub placówkę może zawiesić zajęcia na czas oznaczony,

- w przypadku gdy na danym terenie może wystąpić zagrożenie bezpieczeństwa uczniów związane z utrudnieniem w:

- dotarciu ucznia do szkoły lub placówki lub powrotem ze szkoły lub placówki lub

- organizacji zajęć w szkole lub placówce

- - w związku z organizacją i przebiegiem imprez ogólnopolskich lub

Zawieszenie zajęć

□ Dyrektor, za zgodą organu prowadzącego, może zawiesić zajęcia na czas oznaczony, jeżeli:

□ temperatura zewnętrzna mierzona o godzinie 21⁰⁰ w dwóch kolejnych dniach poprzedzających zawieszenie zajęć wynosi -15°C lub jest niższa;

□ wystąpiły na danym terenie zdarzenia, które mogą zagrozić zdrowiu uczniów.

Zawieszenie zajęć

□ jeżeli pomieszczenie lub inne miejsce, w którym mają być prowadzone zajęcia, lub stan znajdującego się w nim wyposażenia stwarza zagrożenia dla bezpieczeństwa, niedopuszczalne jest rozpoczęcie zajęć.

□ Jeżeli stan zagrożenia powstanie lub ujawni się w czasie zajęć - niezwłocznie się je przerywa i wyprowadza się z zagrożonych miejsc osoby powierzone opiece szkoły lub placówki.

Pierwsza pomoc

Pomieszczenia szkoły i placówki, w szczególności pokój nauczycielski, laboratoria, pracownie, warsztaty szkolne, pokój nauczycieli wychowania fizycznego, kierownika internatu (bursy) oraz kuchnię, wyposaża się w apteczki zaopatrzone

- w środki niezbędne do udzielania pierwszej pomocy i instrukcję o zasadach udzielania tej pomocy.

Nauczyciele, w szczególności prowadzący

Wychowanie fizyczne i turystyka

□ W czasie zawodów sportowych organizowanych przez szkołę lub placówkę uczniowie nie mogą pozostawać bez opieki osób do tego upoważnionych.

□ Stopień trudności i intensywności ćwiczeń dostosowuje się do aktualnej sprawności fizycznej i wydolności ćwiczących.

Uczestnika zajęć uskarżającego się na dolegliwości zdrowotne zwalnia się w danym dniu z wykonywania planowanych ćwiczeń, informując

Wychowanie fizyczne i turystyka

- Stan techniczny urządzeń i sprzętu sportowego jest sprawdzany przed każdymi zajęciami.
- W salach i na boiskach oraz w miejscach wyznaczonych do uprawiania ćwiczeń fizycznych, gier i zabaw umieszcza się tablice informacyjne określające zasady bezpiecznego użytkowania urządzeń i sprzętu sportowego.
- Prowadzący zajęcia zapoznaje osoby biorące w nich udział z zasadami

Wycieczki

□ Przy organizacji zajęć, imprez i wycieczek poza terenem szkoły lub placówki liczbę opiekunów oraz sposób zorganizowania opieki ustala się, uwzględniając wiek, stopień rozwoju psychofizycznego, stan zdrowia i ewentualną niepełnosprawność osób powierzonych opiece szkoły lub placówki, a także specyfikę zajęć, imprez i wycieczek oraz warunki, w jakich będą się one odbywać.

Wychowanie fizyczne i turystyka

Opiekun wycieczki sprawdza stan liczbowy jej uczestników przed wyruszeniem

- z każdego miejsca pobytu, w czasie zwiedzania, przejazdu oraz po przybyciu do punktu docelowego.

Niedopuszczalne jest realizowanie wycieczek podczas burzy, śnieżycy

- i gołoledzi.

Wychowanie fizyczne i turystyka

- Jeżeli specyfika wycieczki tego wymaga, jej uczestników zaznajamia się z zasadami bezpiecznego przebywania nad wodą.
- Osoby pozostające pod opieką szkoły lub placówki mogą pływać oraz kąpać się tylko w obrębie kąpielisk i pływalni w rozumieniu przepisów określających warunki bezpieczeństwa osób przebywających w górach, pływających, kąpiących się i uprawiających sporty wodne.
- Nauka pływania może odbywać się tylko w

Ratownik - dozór

□ Uczącym się pływać i kąpiącym się należy zapewnić stały nadzór ratownika lub ratowników i ustawiczny nadzór opiekuna lub opiekunów ze strony szkoły lub placówki.

Procedura powypadkowa

Wypadek w szkole to nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w trakcie pozostawiania ucznia pod opieką szkoły. Może to być zarówno zdarzenie na terenie szkoły, jak i poza nim, np. podczas wycieczki lub wyjścia szkolnego.

Obowiązek informacji

□ Pracownik szkoły lub placówki, który powziął wiadomość o wypadku, niezwłocznie zapewnia poszkodowanemu opiekę, w szczególności prowadząc fachową pomoc medyczną, a w miarę możliwości udzielając poszkodowanemu pierwszej pomocy.

Orzeczenie Sądu Apelacyjnego

□ Wypadek dzieci na obozie, np. podczas gry w piłkę na boisku, nie może obciążać biura podróży. Ponosi ono jednak odpowiedzialność za to, że nie wezwało na czas lekarza.

Obowiązek informacji

□ O każdym wypadku zawiadamia się niezwłocznie:

- 1) rodziców (opiekunów) poszkodowanego;
- 2) pracownika służby bezpieczeństwa
- i higieny pracy;
- 3) społecznego inspektora pracy;
- 4) organ prowadzący szkołę lub placówkę;
- 5) radę rodziców.

Rodzaje wypadków

O wypadku śmiertelnym, ciężkim i zbiorowym zawiadamia się niezwłocznie prokuratora

- i kuratora oświaty.

- O wypadku, do którego doszło w wyniku zatrucia, zawiadamia się niezwłocznie państwowego inspektora sanitarnego.

- Zawiadomień, o których mowa dokonuje dyrektor lub upoważniony przez niego pracownik szkoły lub placówki.

Zespół powypadkowy

□ Do czasu rozpoczęcia pracy przez zespół powypadkowy, zwany dalej „zespołem”, dyrektor zabezpiecza miejsce wypadku w sposób wykluczający dopuszczenie osób niepowołanych.

□ Jeżeli czynności związanych z zabezpieczeniem miejsca wypadku nie może wykonać dyrektor, wykonuje je upoważniony przez dyrektora pracownik szkoły lub placówki.

Rola dyrektora

- Członków zespołu powołuje dyrektor.
- Zespół przeprowadza postępowanie powypadkowe i sporządza dokumentację powypadkową, w tym protokół powypadkowy.
 - Wzór protokołu powypadkowego jest określony w załączniku nr 1 do rozporządzenia.
 - W skład zespołu wchodzi pracownik służby bezpieczeństwa i higieny pracy oraz społeczny inspektor pracy.

Inspektor bhp

□ jeżeli w składzie zespołu nie mogą uczestniczyć ani pracownik służby bezpieczeństwa i higieny pracy ani społeczny inspektor pracy, w skład zespołu wchodzi dyrektor oraz pracownik szkoły lub placówki przeszkolony w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy.

Zdanie odrębne

□ W sprawach spornych rozstrzygające jest stanowisko przewodniczącego zespołu. Członek zespołu, który nie zgadza się ze stanowiskiem przewodniczącego, może złożyć zdanie odrębne, które odnotowuje się w protokole powypadkowym.

Protokół

- Protokół powypadkowy doręcza się osobom uprawnionym do zaznajomienia się z materiałami postępowania powypadkowego.

- Jeden egzemplarz protokołu powypadkowego pozostaje w szkole lub placówce.

- Organowi prowadzącemu i kuratorowi oświaty protokół powypadkowy doręcza się na ich wniosek.

- Protokół powypadkowy podpisują

Zastrzeżenia do protokołu

- W ciągu 7 dni od dnia doręczenia protokołu powypadkowego osoby, które uległy wypadkowi (lub ich rodzice/opiekunowie, jeśli są małoletni), mogą złożyć zastrzeżenia do ustaleń protokołu.
- Zastrzeżenia składa się ustnie do protokołu powypadkowego lub na piśmie przewodniczącemu zespołu.
- Zastrzeżenia rozpatruje organ prowadzący.

Zastrzeżenia do protokołu

Zastrzeżenia mogą dotyczyć

- w szczególności:

- niewykorzystania wszystkich środków dowodowych niezbędnych dla ustalenia stanu faktycznego;

sprzeczności istotnych ustaleń protokołu

- z zebrany materiałem dowodowym.

Rejestr wypadków

- Rejestr wypadków prowadzi dyrektor.
- Wzór rejestru wypadków jest określony w załączniku nr 2 do rozporządzenia.
- Dyrektor omawia z pracownikami szkoły lub placówki okoliczności i przyczyny wypadków oraz ustala środki niezbędne do zapobieżenia im.
- W sprawach nieuregulowanych w niniejszym rozdziale stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące ustalania okoliczności i

Szkoły niepubliczne

□Przepisy powyższe dotyczą również szkół niepublicznych

Definicja

Wypadek ucznia – nagłe zdarzenie powodujące uraz, wywołane przyczyną zewnętrzną, które nastąpiło w czasie pozostawiania ucznia pod opieką szkoły:

- na terenie szkoły;
- poza terenem szkoły (wycieczki, wyjścia pod opieką nauczycieli, „zielona szkoła”).

Opis działań

- Pracownik szkoły, który powziął wiadomość o wypadku ucznia:

- niezwłocznie zapewnia poszkodowanemu opiekę, w szczególności sprowadzając fachową pomoc medyczną, a w miarę możliwości udzielając poszkodowanemu pierwszej

Opis działań

□ nie dopuszczać do zajęć lub przerwać je wyprowadzając uczniów z miejsca zagrożenia, jeżeli miejsce, w którym są lub będą prowadzone zajęcia może stwarzać zagrożenie dla bezpieczeństwa uczniów,

□ niezwłocznie powiadamia dyrektora szkoły

Opis działań

- Jeśli nauczyciel ma w tym czasie zajęcia z klasą – przywołuje nauczyciela uczącego w najbliższej sali i prosi o nadzór nad swoimi uczniami.
- Pozostawienie reszty uczniów bez opieki jest **niedopuszczalne.**

Opis działań

O **każdym** wypadku nauczyciel pod opieką którego przebywał uczeń w chwili wypadku, powiadamia rodziców poszkodowanego ucznia.

Opis działań

□ Przy lekkich przypadkach (brak wyraźnych obrażeń – np. widoczne tylko lekkie zaczerwienienie, zadrapanie, lekkie skaleczenie), po udzieleniu pierwszej pomocy poszkodowanemu uczniowi, nauczyciel lub dyrektor powiadamiając rodzica o zdarzeniu ustala z nim:

- **potrzebę wezwania pogotowia,**
- **potrzebę wcześniejszego przyjścia rodzica,**
- **godzinę odbioru dziecka ze szkoły**
- **w dniu zdarzenia**

Opis działań

Dziecko **musi zostać odebrane przez rodzica**, a dopóki rodzic się nie zgłosi, opiekę nad dzieckiem sprawuje **nauczyciel**.

Nie można dziecka, które uległo lekkiemu wypadkowi wypuścić samego ze szkoły, nawet, gdy skończyło lekcje.

Opis działań

□ Podczas przekazania dziecka rodzicowi nauczyciel dokonuje wpisu w dzienniku lekcyjnym. W notatce muszą się znaleźć następujące informacje:

- **Imię i nazwisko rodzica odbierającego dziecko**
- **Imię i nazwisko dziecka**
- **Data i godzina odbioru dziecka ze szkoły**
- **Informacja o powiadomieniu rodzica o stanie dziecka i szczegółach wypadku**

Notatkę podpisuje rodzic i nauczyciel.

Opis działań

□ W każdym trudniejszym przypadku (widoczne obrażenia, urazy, niepokojące objawy) nauczyciel lub dyrektor szkoły wzywa pogotowie ratunkowe.

□ O każdym wypadku dyrektor szkoły zawiadamia niezwłocznie organ prowadzący i współpracującego ze szkołą pracownika służby bhp.

Opis działań

□ O wypadku śmiertelnym, ciężkim i zbiorowym dyrektor szkoły zawiadamia niezwłocznie prokuratora i kuratora oświaty.

□ O wypadku, do którego doszło w wyniku zatrucia, dyrektor szkoły zawiadamia niezwłocznie państwowego inspektora sanitarnego.

Opis działań

□ Jeżeli wypadek został spowodowany niesprawnością techniczną pomieszczenia lub urządzeń, miejsce wypadku pozostawia się nienaruszone. Dyrektor zabezpiecza je do czasu dokonania oględzin lub wykonania szkicu przez zespół powypadkowy.

□ Jeżeli wypadek zdarzył się w czasie wyściga, imprezy organizowanej poza

Powinności nauczyciela w przypadku zagrożenia pożarowego

1. Każdy nauczyciel ma obowiązek zapoznać się i przestrzegać INSTRUKCJĘ BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO W DANEJ SZKOLE.

2. Winien też dbać, by uczniowie zostali zapoznani ze szkolnym regulaminem p.poż. a także z:

a. zasadami postępowania w razie zauważenia ognia,

b. sygnałami alarmowymi na wypadek zagrożenia,

c. z planami ewakuacyjnymi, oznakowaniem

Postępowanie nauczyciela podczas wypadku

1. Zapewnić natychmiastową pomoc uczniowi, który uległ wypadkowi,
2. Jeśli zachodzi potrzeba wezwać pogotowie ratunkowe
3. Zawiadomić o wypadku szkolną służbę zdrowia, dyrektora szkoły, pracownika służby bhp,
4. Niezwłocznie zawiadomić o wypadku rodziców (prawnych opiekunów) poszkodowanego ucznia lub osobę sprawującą nad nim opiekę

Substancje i preparaty chemiczne

Należy je umieścić w odpowiednich pojemnikach opatrzonych napisami zawierającymi:

- Nazwę substancji lub mieszaniny (dawniej preparatu),
- Informację o ich niebezpieczeństwie lub szkodliwości dla zdrowia.

Należy je przechowywać w zamkniętych pomieszczeniach, specjalnie przystosowanych do tego celu. Osoba prowadząca zajęcia z użyciem takich preparatów powinna zostać zaopatrzona w karty charakterystyki niebezpiecznych substancji i

Powinności nauczyciela podczas wycieczki szkolnej

Organizator wyjścia/wyjazdu uczniów poza teren szkoły odpowiada za zdrowie i bezpieczeństwo powierzonych mu uczniów, są oni pod jego stałym nadzorem. Nauczyciel zobowiązany jest:

1. Opracować program wycieczki i regulamin pobytu i przedłożyć je celem uzyskania akceptacji.
2. Wpisać wyjście/wyjazd do szkolnego rejestru wycieczek (wycieczki zagraniczne wymagają wpisu do rejestru prowadzonego przez nadzór pedagogiczny).

Obowiązki nauczyciela podczas przerw międzylekcyjnych

Podczas pełnienia dyżuru nauczyciele zobowiązani są do:

- punktualnego rozpoczynania dyżuru i ciągłej obecności w miejscu podlegającym jego nadzorowi, zgodnie z regulaminem dyżurów,
- aktywnego pełnienia dyżuru – reagowania na wszelkie przejawy zachowań odbiegających od przyjętych norm. W szczególności powinien reagować na niebezpieczne, zagrażające bezpieczeństwu uczniów (agresywne postawy wobec kolegów; bieganie, siadanie na poręcze schodów, parapety okienne itp.)

Podstawowe zasady BHP w szkole

Znajomość podstawowych zasad bhp jest warunkiem odpowiedzialnej pracy każdego

nauczyciela. Do obowiązków nauczyciela w klasie należą poniżej wymienione:

- nauczyciel ma obowiązek wejść do sali pierwszy, by sprawdzić czy warunki do prowadzenia lekcji nie zagrażają bezpieczeństwu zarówno uczniów jak i jego. Szczególną uwagę powinien zwrócić na stan szyb w oknach (czy nie są uszkodzone), stan instalacji elektrycznej (czy np. nie są powyrywane kontakty), czy nie ma mebli tak zniszczonych, by mogło to

Podstawowe zasady BHP w szkole

- nauczyciel decyduje o przebiegu zajęć. Ustala zasady korzystania z sali lekcyjnej. Przed rozpoczęciem lekcji opisuje jej przebieg i informuje o środkach ostrożności, które należy przedsięwziąć, aby nie narazić uczniów i siebie na niebezpieczeństwo,
- podczas zajęć nauczyciel nie może pozostawić uczniów bez żadnej opieki. Jeśli musi wyjść, powinien zgłosić to nauczycielowi z sali obok, lecz sytuacja taka nie zwalnia go od odpowiedzialności za uczniów,
- uczniów chcących skorzystać z toalety nauczyciel zwalnia pojedynczo. Jest powszechnie wiadome, iż uczniowie najczęściej dopuszczają się nagannych czynów, kiedy są w grupach bez opieki dorosłych,
- w razie stwierdzenia niedyspozycji ucznia (jeśli stan jego na to pozwala) należy go skierować w towarzystwie drugiej osoby do pielęgniarki szkolnej. Jeśli zaistnieje taka potrzeba udzielić mu pierwszej pomocy. O zaistniałej sytuacji należy powiadomić rodziców dziecka. Jeśli jest to nagły wypadek, powiadomić dyrektora,

Podstawowe zasady BHP w szkole

- powinien on także kontrolować właściwą postawę uczniów w czasie lekcji i korygować zauważone błędy,
- dba o czystość, ład i porządek podczas trwania lekcji i po jej zakończeniu,
- powinien po skończonej lekcji sam otworzyć drzwi, by nie dopuścić do gwałtownego ich otwarcia przez wybiegających uczniów (może to spowodować uderzenie w przechodzących właśnie korytarzem ludzi).
- Nauczyciele zobowiązani są do przestrzegania ustalonych godzin rozpoczynania i kończenia zajęć edukacyjnych oraz do respektowania prawa uczniów do pełnych przerw międzylekcyjnych.
- W czasie przerw uczniowie pozostają pod nadzorem i opieką nauczycieli. Organizację i harmonogram dyżurów nauczycieli ustala dyrektor szkoły po uwzględnieniu potrzeb szkoły.

To już jest koniec.....

FEZ
SWOJAK

ZŁ
SWÓJ
DO SWEGO
PO SWOJE

Lepiej zapobiegać niż leczyć.